

Sevginin gücü

Mehmet Akşit

“Ankara’ya geldiğinizde muhakkak sizi beklerim”. “Biz de sizi Hollanda’ya bekleriz”. 1982 yılı yazında Bodrum’da tanıştığımız bir hanım ile vedalaşırken söylediğimiz sözler bunlar. Genellikle tatilde verilen sözler çabuk unutulur. Ancak biz bu sefer sözümüzü tutacağız.

Zile dokunur dokunmaz kapı açılıyor. “Buyurun, ben de sizi bekliyordum”. Sokak kapısından içeri girdiğimizde farklı bir evi ziyaret ettiğimizi hemen anlıyoruz. Her köşe antika eşyalarla bezenmiş. Hanım sesleniyor: “Anne, tatilde karşılaştığım dostlarımla seni tanıştırebilir miyim?”. “Buyurunuz, hoş geldiniz”. Yaşı oldukça ilerlemiş olan annesinin elini öptükten sonra hemen karşısındaki koltuğa geçip oturuyoruz.

Bu arada turuncu kurdeleli bir madalya dikkatimizi çekiyor. Yaşlı hanım: “Rahmetli eşim ikinci cihan harbinde Lahey büyükelçisiydi. Birçok Yahudi’yi kurtardığı için Kraliçe Wilhelmina eşime bu madalyayı takdim etmişti”. Sonra gülerek ekliyor: “Kraliçe Wilhelmina’yı iyi tanırım. Kendisi pek mert bir kadındı”. Israrlı sorularımız üzerine yaşlı hanım yaşamının perdesini bize biraz aralıyor: “Ben Osmanlı döneminin son İzmir valisinin kızıyım. Belki inanmazsınız, İzmir Amerikan Kız Kolejinde okumasına izin verilen ilk Müslüman kızı da benim. Sonra içini çekerek sözüne devam ediyor: “Ah, aslında okuldaki diğer kızlar ile çok iyi geçinirdim. Ancak kızlar ecnebiler tarafından verilen din dersinden çıktıktan sonra, onlara derste nasıl nefret etmeyi öğretiyorlarsa, bir müddet bana düşman kesilirdiler. Allahtan zamanla derste öğretilenleri unuturlar nefret tekrar sevgiye dönüşürdü”.

1994 yılında Bologna’da düzenlenen bir konferansa katılıyorum. Yazın Bologna akşamları bir başka hoş oluyor. Konferansa

katılan beş on kişi Bologna’nın merkezinde bulunan genişçe bir meydanda toplanmış, oturup bir şeyler içebileceğimiz bir yer arıyoruz. Orada bulunan Boşnak olduğunu bildiğim profesörün yanına giderek kendimi tanıtıyorum. Karşımdaki sahsın sönük gözleri birden parlıyor: “Ben de sizinle tanışmak istiyordum. İsterseniz gelin beraber bir yerde kahve içelim”.

Garsona kahve ısmarladıktan sonra birbirimize bakıyoruz. “Biz Boşnaklar aslında fanatik insanlar değiliz” diyor. “Biliyorum. İkinci dünya savaşında en az soykırım sizde olmuştu. Siz masum insanları zalimlerden korumuştunuz”. Sözüme devam ediyorum: “Saray Bosna kentinde insanların nasıl geniş görüşlü olduğunu biliyorum. Üstelik sizler iyi eğitim görmüş, sanatkâr insanlarsınız”. Savaşın ağırlığı yüzünden okunan profesör duygulanıyor: “Siz bizi bizden iyi tanıyorsunuz. Biz Boşnaklar hiç bir millete düşmanlık beslemedik. Bakın benim eşim Sırp ben ise Müslüman’ım”.

Kahvemizi içerken bir süre sessiz bir şekilde birbirimize bakmadan oturuyoruz. Sonra profesör heyecanlı heyecanlı anlatmaya başlıyor: “Aslında her şey yavaş yavaş başladı. Önce bir takım dernekler kurarak kendi milletlerini etraflarında topladılar. Yalan dolan insanları korkuttular. Sonra, giderek nefretlerinin dozunu arttırdılar. Sesi giderek titremeğe başlıyor. “Bir bilerseniz neler neler oldu. Bilgisayar bölümünün laboratuvarını yenilemiştik. Her şeyi yakıp yıktılar. Profesör arkadaşımın eşini ve çocuklarını öldürdüler. Çok ama çok insanı acımasızca öldürdüler”. Teselli etmek için elini tutup sıkıyorum. İki koca adam o Bologna akşamında çocuklar gibi hüngür hüngür ağlıyoruz.

Aslında sevgi ve nefret arasındaki çekişmeyi her yerde görmek mümkün. İşin kötü tarafı insan belli bir süre sonra nefretin diline

alışıp onu normal görmeğe bile başlayabiliyor. Hiç unutmuyorum, bir sohbette “Bosna’daki durum bizde olmaz” denildiği zaman bir dostumun söyledikleri beni çok düşündürmüştü: “Büyük konuşma. Nefret kendini değiştiren bir virüs gibidir. Hiç bir zaman aynı şekilde topluma bulaşmaz. Öyle bir şekilde ortaya çıkar ki bu daha önce gördüklerimize benzemiyor diyerek yanılır ve nefreti normal bularak hastalığı kendine bulaştırırın”.

Dikkat ederseniz Hollanda’da nefretin diline alışıldı bile. Adından en çok ve üstelik övgüyle bahsedilen politikacının şu sözlerine bir bakınız: “Niçin bizim ahlak değerlerimiz sizden çok daha üstün, daha iyi, daha hoş ve daha insancıl bir seviyede diyerek Müslümanları uyuma zorlamıyoruz. Entegre değil asimilasyon istiyorum. Müslümanlar evlerinde başörtüleriyle dolaşırlar, koyunlarını boğazlarlar sonra da dışarıda bizim gibi davranıp bizleri yanıltırlar”.

Bu nefret dolu sözlerin içimde yarattığı karamsarlığı ne mutlu ki Zerrin Özer’in seslendirdiği aşık Veysel’in dizeleri aydınlatıyor:

*Tabiata Veysel aşık,
Toprakta olduk kardaşık,
Aynı yolcuyuz yoldaşık
Sen yolcusun ben bacmıyım.*

İşin ilgi çeken yanı nefret diliyle konuşanların İslamiyet nefret dinidir diyerek bizi durmadan suçlamaları. Ben kendi araştırmalarıma dayanarak şu sonuca vardım. Ne Yahudiliğin, ne Hıristiyanlığın ne de Müslümanlığın özünde nefret yoktur. Tam tersi. Bu dinlerin özünü sevgi oluşturmaktadır. Bu geliş güzel bir yorum değil, aksine temelini sağlam kaynaklara dayandırabileceğimiz bir gözlemdir. Ayrıca,

ahlak değerleri evrenseldir ve bütün insanlık tarafından paylaşılmaktadır.

Bakın Mahzun Kırmızıgül bu gerçekleri şarkısında ne güzel dile dökmüş:

*Gönülden özürlü insanlar azmış,
Dünyayı savaşlar yoksulluk sarmış,
Kötüler için dört kitap ne yazmış.
Canlara kıyanlar, ırkçılık yapanlar,
Zulmeden insanlar bizden değildir.*

Geçenlerde ikinci dünya savaşında Berlin’in düşmesini canlandıran Çöküş (Der Untergang) adlı filmi izlemiştim. Film, başka milletleri ve dinleri hor gören duyguların eyleme dönüşmesinin insanları nasıl bir felakete sürükleyebileceğini çok gerçekçi bir şekilde anlatmış.

Sevgi ile nefret arasındaki mücadele insanlık var olduğu sürece devam edeceğe benziyor. Tarihe bakınca sevginin gücünün her zaman nefreti yendiğini görüyoruz. Ancak bazen bu mücadelenin bedeli çok yüksek ödeniyor.

Nefretin insanın gönlünü karartmasına karşın sevginin insanı nasıl mutlu kıldığını Mevlana ne güzel anlatmış:

“Sevdiğimiz için hayat sonsuz ve çok güzel armağanlarla bezenmiş”.

Bu sonsuz armağanlar insana yaşama sevinci ve enerjisi veriyor. İşte bence sevginin gücü de buradan kaynaklanıyor.

Prof. Dr. Ir. Mehmet Akşit

12 Mayıs 2005, Enschede – Schiphol arası trende ve 13 Mayıs 2005 Enschede.

© 2005 Mehmet Akşit. Bu yazı ancak ticari olmamak koşulu ile kullanılabilir.